

לפני כשנתיים. גולדה, שמעולם לא נטתה חיבה אישית מיוחדת לאבן, זועזעה כמנ"הגה, כאשר הובא לידיעתה דו"ח, שהושג בדרך מקרה ולא כתוצאה ממעקב או האזנה לאבן. דו"ח זה הבהיר לגולדה שב- כמה משיחותיו עם עמיתיו בחו"ל מייצג אבן מדיניות שאינה תואמת בדיוק את מדיניות הממשלה מתבטא בצורה מסת-ייגת מחבריו בממשלה. מאותו רגע חדלה לתת בו אימון, עניינים בעלי דרגת סודיות עליונה הוסתרו מעיניו.

מאז הפכה המלחמה הנסתרת בין רבין לאבן למלחמה גלויה. הנשק שנשלף נגד רבין השבוע, כדי להוכיח שאין הוא יכול לכהן כשגריר בארצות-הברית כיוון שנקט עמדה לצד אחד המועמדים לנשיאות, הוא נשק חלוד וישן שכבר נשלף נגד רבין מספר פעמים במרוצת השנה האחרונה.

עוד בינואר השנה האשימו אבא אבן ועוזריו בגלוי את יצחק רבין, שהוא נוטה חסד יתר למפלגה הרפובליקאית, דבר המי-סכן את מעמדה של ישראל.

היה זה כאשר הזכיר רבין בביקורו בחודש ינואר השנה בארץ, כי כשכיהן כרמטכ"ל אחרי מלחמת ששת-הימים, הטי-לה ארצות-הברית, "השעיה" על משלוחי נשק לישראל, אבל בירושלים סוכם להטיל איפול על הידיעה ולא להביאה לידיעת הציבור.

לא להיות כפויי-תודה

דבריו של רבין עוררו סערה במי-שלה, אפרים עברון, שהיה ציר ב-ווינגטון כשאברהם הרמן כיהן כשגריר, ושיאנו יכול לסלוח לרבין כי הוא הדיחו מתפקיד המומחה מספר 1 של משרד-החוץ לענייני ארצות-הברית, גילה אז של משלוחי נשק לישראל ב-1967, אולם היא נגרמה אחרי שהקונגרס האמריקאי טען כי המינהל עוקף את בית המחוקקים והחליט להשעות משלוחי נשק לכל המדי-נות הידידותיות, כולל ישראל.

באמצעות מספר סנטורים היו פניות אל הנשיא ג'ונסון להמשיך במשלוחי ה-נשק. ישראל כבר תיכננה מסע ציבורי בארצות-הברית נגד ג'ונסון. לא היתה, לטענת משרד-החוץ, כל השתקה, אלא

מצעד כנס הפלמ"ח צועד ברחובות תל-אביב. שריהביטחון, דוד בן-גוריון, אסר על פעיל להשתתף בכנס, אבל יצחק רבין, אז בדרגת אלוף-משנה, את הפקודה והשתתף הסיר את מדי, לבש חולצה לבנה, הפר

14 באוקטובר 1949

(המשך מעמוד 17)

שים שכינהו בעבר בתפקידים שוי-נים בווינגטון (הכונה לאברהם הרמן, נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, מי שקדם לרבין בתפקיד). כולם נפגעו, לדברי העתונות הישראלית שקיבלה תד-רוכים מדוייקים בענין זה, מדברי הולול של אנשי השגרירות בווינגטון לגבי מי שכינהו שם לפניהם.

ועד עובדי משרד החוץ שלח מברק לרבין, תבע לקיים עימו בירור על דברי הביקורת שמתח על "דיפלומטים מקצו-עניים". רבין, שאי-אפשר לייחס לו התי-נשאות או שמירת מרחק בינו לבין הכפוי-פיים לו או הנחותים ממנו בדרגה, נפגש עם עובדי משרד-החוץ, ניהל עימם משא ומתן על פירסום הודעה משותפת. נציגי עובדי משרד-החוץ דרשו מרבין שיכלול בהודעתו שבחים על כושרם של עובדי משרד-החוץ. רבין סירב. הדבר היחיד ש-הסכים לכלול בהודעתו היתה פיסקה ש-נועדה לומר כי לא התכוון בדבריו לפגוע בעובדי משרד-החוץ.

של אבא אבן ועוזריו מהתמונה לגבי מה שקורה עם ארצות-הברית.

אם לפני שנתיים עוד שיגר אבא אבן מברק לרבין בנוסח: "מפי עמיתי, שר-הבטחון, שמעתי כי אתה מטפל בנושא הפסקת-האש. עליך לדווח בנושא זה אלי". — הרי עתה יודע אבן שלא רק רבין אלא אפילו גולדה והשרים הבכירים האחרים, אינם מדווחים לו על כל הדברים התי-שובים באמת המתרחשים ביחסים עם אר-צות-הברית והטענות סודיות.

גלויות-הלב של רבין, היה תפור בחוטים גסים מדי, מכדי שלא יבחינו בו, למרות שנעשה ניסיון ליצור את הרושם, כי תגובת השרשרת בארצות-הברית, שנסעי-רה כביכול מתמיכתו של רבין בניכוסן, נולדה על דפי הווינגטון פוסט, הובילו עקבות ברורים לעבר כמה משרדים ממי-שלתיים בירושלים, שם בושלו שתי הדיי-סות.

להרבה הרבה אנשים בירושלים היו סיי-בות טובות לשים רגל ליצחק רבין, אפילו אם יפגע הדבר באינטרסים ובתדמית של המדינה. היו אלה יחידים וקבוצות, בעלי רקע שונה, שמה שאיחד אותם היא האיבה כלפי רבין. את יריבו של רבין בירושלים אפשר לחלק לפי הקבוצות הבאות:

- * כמה מאנשי רפ"ל לשעבר ותומכיו של משה דיין, הרואים ברבין עד היום מתחרה פוטנציאלי למשה דיין. אלה זוכרים כי מועמדותו של רבין כשר בממשלה הועל-תה לראשונה עליוני פנחס ספיר כמשקל נגד לשיקוליו הבטחוניים של דיין בממי-שלה.

"דרך להוקרה"

לוסף ההודעה המשותפת כבר הוכן ל-פירסום, כאשר למחרת היום קרא רבין בעתונים כי אחרי שנפגשו עם הנהלת משרד-החוץ החליטו חברי ועד העובדים לא לאשר את הנוסח. הוא התקשר עם נציגי הוועד, הד"ר דב שמורק, הטיח בפניו מילים חריפות ביותר על חוסר עצמאותו של הוועד, ועל תלותו המוחלטת בהנהלת משרד-החוץ ובשר הניצב בראשו.

אולם עוד בטרם שכנו הדי השעוריה, כבר פרצה השערוריה השנייה. היה זה כאשר השמיע רבין בראיון שהעניק ל-שידורי ישראל לפני שבוע, את הפיסקה הבאה, ממנה השתמעה, כביכול, התערבות בענייניה הפנימיים של ארצות-הברית:

"אינני זוכר שאיזה שהוא נשיא אמרי-קאי בעבר נטל על עצמו התחייבות פומי-בית, כפי שעשה זאת הנשיא ניכסון אחרי הפיסגה במוסקבה, כאשר אמר: 'הדגשתי וחזרתי והדגשתי בפני הרוסים את התי-חייבותו של העם האמריקאי לגבי מדינת ישראל'. כיום יודעים הרוסים שיש להם עסק עם נשיא שמוכן ליטול על עצמו סיכונים ומוכן לקבל החלטות נועזות."

כאשר נשאל רבין על זכותו של הנשיא ניכסון להמשיך בתפקידו כנשיא, אמר באותו ראיון משודר: "ישראל צריכה להודות לאלה, שמוכנים לסייע לה וצריך להביע ולמצוא דרך להוקיר זאת... עלינו לדאוג שנכיר תודה לאלה שעשו למען ישראל ולא רק דיברו למען ישראל."

7 ביוני 1967

הרמטכ"ל רב-אלוף יצחק רבין (מימין) צועד עם שר-הביטחון ועם אלוף פיקוד המרכז עוזי נרקיס, דרך שער האריות אל העיר העתיקה בירושלים, שעות מספר אחרי שנכבשה בידי הצנחנים. בתקופה זו היה יצחק רבין בשיא, הגיע לשיא הפופולריות שלו כרמטכ"ל הניצחון.

מדיניות פרטית של שר-החוץ

לאזה האחרונים יש סיבה גלויה להלחם ברבין, שכן מה שגרם יצחק רבין בשנות כהונתו כשגריר, הוא ניטרול גמור של שר-החוץ ומשרדו מכל פרשת-היחסים והמגעים המדיניים והאחרים עם ארצות-הברית.

מה שהתחיל כולול בשר-החוץ ובעקרי-פתו, נמשך דרך העברת דיווחים ישירים לגולדה ולא דרך השר הממונה עליו, הפך בהדרגה לניתוק יחסים גמור בין השר והשגריר עד להוצאתם המוחלטת